

י"ט שבט תשפ"א
01 פברואר 2021

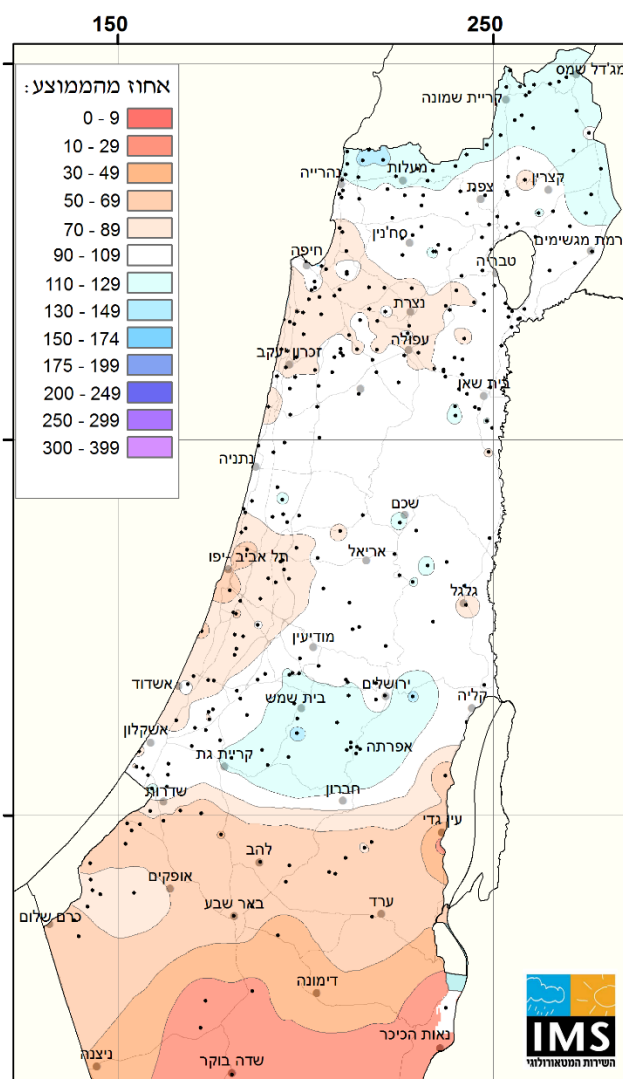
סיכום חודשי של מזג אויר – ינואר 2021

כללי

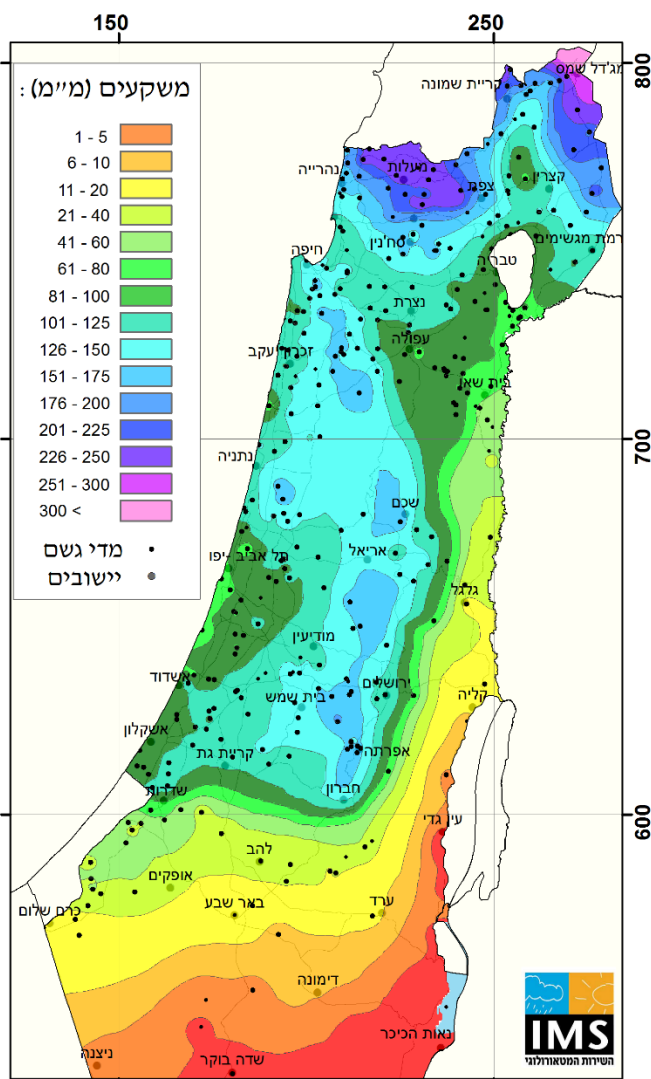
ינואר היה בכללותו קרוב לממוצע מבחינת כמויות הגשם. בחלק מהאזורים היה גשום במעט מהממוצע כמו בהרי הצפון ובהרי יהודה ובחלק מהאזורים היה מיעוט גשמים כמו במישור החוף המרכזי ובדרום הארץ. חלקו הראשון של ינואר היה נטול משקעים וזאת בהמשך לשבוע האחרון של דצמבר, מה שיצר פרק ארוך וחריג של עצירת גשמים. פרק זה היה גם חם מהממוצע במידה רבה, כך שלמרות התקררות בחלקו השני של החודש (בו ירדו כל גשמי החודש), ינואר היה חם מהממוצע בשיעור ניכר. בתחילת החודש היה רצף של מספר לילות ובקרים עם ערפל במישור החוף ובשפלה. כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה עולות על הממוצע לתקופה המקבילה במישור החוף ובצפון הארץ ונמוכות ממנו במזרח הארץ ובדרומה.

גשם בינואר

בהרי הצפון ירדו 180 עד 250 מ"מ ובעמק החולה 150 עד 180 מ"מ, שהם 100% עד 120% מהממוצע של ינואר לאזורים אלה. בגליל המערבי ובצפון הגולן אף ירדו 270 עד 300 מ"מ שהם למעלה מ-125% מהממוצע החודשי. אזור נוסף שהיה גשום מהממוצע הוא הרי המרכז בו ירדו 140 עד 200 מ"מ (110% עד 125%). מספר אזורים היו קרובים לממוצע, כמו אזור השרון, הכנרת וחלקים ממישור החוף הדרומי. במישור החוף הצפוני, בעמק יזרעאל ובשומרון כמויות הגשם בינואר היו מעט מתחת לממוצע החודשי (80% עד 95%). במישור החוף המרכזי ובצפון הנגב הגירעון היה גדול יותר עם כמויות של 50% עד 70% מהממוצע של ינואר ובחלקים הדרומיים יותר של הארץ כמעט ולא ירד גשם (מפות 1, 2 וטבלה 1).

איור 2: כמות המשקעים בינואר 2021 ביחס לממוצע הרב שנתי (%)

איור 1: כמות המשקעים בינואר 2021 (מ"מ)

טבלה 1: כמויות הגשם בינואר 2020 בהשוואה לממוצע הרב שנתי*

תחנה	כמות גשם (מ"מ) בינואר 2020	ממוצע רב שנתי (מ"מ) ינואר	% מהממוצע לינואר
לימן	215	173	124%
נהרייה	184	174	106%
חיפה (נמל)	152	161	94%
יגור	150	194	77%
עין השופט	172	186	92%
עין החורש	142	156	91%
כפר הס	197	166	119%
ניר אליהו	167	169	99%
נחשונים	132	150	88%
הכפר הירוק	81	162	50%
מקווה ישראל	96	154	62%
בית דגן	112	154	73%
גן שלמה	104	140	74%
קבוצת יבנה	114	145	79%
ניצנים	111	138	80%
נגבה	132	128	103%
זיקים	105	119	88%
דורות	74	111	67%
בארי	63	98	64%
בשור	43	64	67%
מרום גולן פיכמן	225	215	105%
גמלא	158	147	107%
אילון	293	217	135%
כפר גלעדי	241	197	122%
מירון	255	244	105%
צפת הר כנען	183	185	99%
חרשים	288	267	108%
דיר חנא	171	166	103%
נווה יער	143	162	88%
מרחביה	92	120	77%
דפנה	188	156	121%
כפר בלום	166	133	125%
איילת השחר	132	132	100%
גינסור	117	121	97%
צמח	97	99	98%
שדה אליהו	78	69	113%
קדומים	172	169	102%
אריאל	128	164	78%
צובה	182	170	107%
ירושלים מרכז	148	137	108%
בית ג'ימל	171	136	126%
ראש צורים	170	147	116%
ערד	24	38	63%
באר שבע	34	54	63%
שדה בוקר	3	27	11%
מצפה רמון	1	18	6%
גלגל	23	45	51%
סדום	1		
חצבה	0		
פארן	0		
תמנע (שד"ת רמון)	0.1		
אילת	0.1		

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1991 עד 2020. בתחנות שלא פעלו בכל פרק הזמן הזה, הממוצעים מותאמים לשנים אלו.

** באזור צחיח אין התייחסות לממוצעים הרב שנתיים לחודש ולחלקי עונה בשל השונות הגדולה של כמויות הגשם לפרקי זמן אלו.

עצירת הגשמים במחצית הראשונה של ינואר

במשך קרוב לשלושה שבועות, מ-23 בדצמבר ועד 12 בינואר לא ירדו גשמים כלל, ועצירת גשמים כה ממושכת בתקופה זו היא חריגה. בעבר היו מקרים דומים ואף ארוכים יותר, אולם הם נטו להתרחש בדרך כלל, בחלקם הגדול, בחודשים שאינם חלק מחודשי החורף המרכזיים (נובמבר-דצמבר או פברואר-מרץ).

עצירות גשמים ממושכות בחודשי החורף המרכזיים קרו בעבר, אולם הן לרוב לא היו מוחלטות ולא כללו את כל אזורי הארץ, לדוגמה: 15 בינואר עד 10 בפברואר 2015 (25 ימים), אך בפרק זה היו מעט גשמים באמצע בצפון הארץ; פרק ארוך מאמצע דצמבר 2013 עד תחילת מרץ 2014, בו היה מיעוט גשמים קיצוני, אולם לא היתה עצירת גשמים מלאה; 23 עד 25 ימים בשני מקרים בשנות ה-50, אך גם מעט גשם בצפון.

המקרה היחיד הנוסף בו היתה עצירת גשמים מוחלטת בכל הארץ בחודשי החורף המרכזיים היה לפני 50 שנה, מ-19 בדצמבר 1970 עד 9 בינואר 1971 אז היא נמשכה 21-22 ימים. תופעה מעניינת היתה בתחילת הפרק (3 עד ה-6 בחודש), עם רצף של לילות ובקרים בהם שרר ערפל במישור החוף (כולל גוש דן), בשפלה ובצפון מערב הנגב. רצף כזה הוא חריג בחודשי החורף, במיוחד באזור גוש דן ונתב"ג. באזור זה היה בעבר עוד מקרה אחד בלבד עם רצף דומה (בסוף ינואר-תחילת פברואר בשנת 1979). עם זאת יש לציין שהיו עוד כמה מקרים עם רצף של מספר ימים בחורף שכלל גם את השפלה וצפון הנגב כמו ינואר 2000, ינואר 1995, פברואר 1969 וינואר 1966. כמו כן, יש לציין את נובמבר 2010, אז היו 7 לילות ובקרים רצופים של ערפל במישור החוף, השפלה וצפון מערב הנגב, כשבשני לילות מתוכם אף נתב"ג נסגר.

פרקי הגשם בינואר

א. 13 עד 20 בחודש: פרק גשם ארוך של 8 ימים, בו ירדו כמויות של 100 עד 200 מ"מ בצפון הארץ ובמרכזה. בגליל ובגולן ירדו 150 עד 200 מ"מ ובגליל המערבי ובצפון הגולן למעלה מ-220 מ"מ. בעמקי הצפון ובמרכז הארץ ירדו 100 עד 150 מ"מ והגשם הגיע גם לדרום עם 25 עד 40 מ"מ בצפון הנגב. ניתן לחלק את פרק הגשם לשני חלקים עיקריים. האחד מ-13 עד 15 בחודש, בו ירדו כ-20 עד 50 מ"מ והשני מ-16 עד 20 בחודש. באזור נהריה והגליל המערבי ירדו כ-100 מ"מ ויותר בתוך פחות מ-24 שעות (ב-16-17 בחודש) ובעקבות זאת היו הצפות בעיר. ב-19 בחודש ירד גשם בצפון הארץ עד לשעות הצהריים. עוצמות הגשם לא היו גבוהות ברוב האזורים, למעט אזור הכרמל, ובעיר נשר היו הצפות. פרטים נוספים על פרק הגשם [בסקירה נפרדת](#) שיצאה בסיומו.

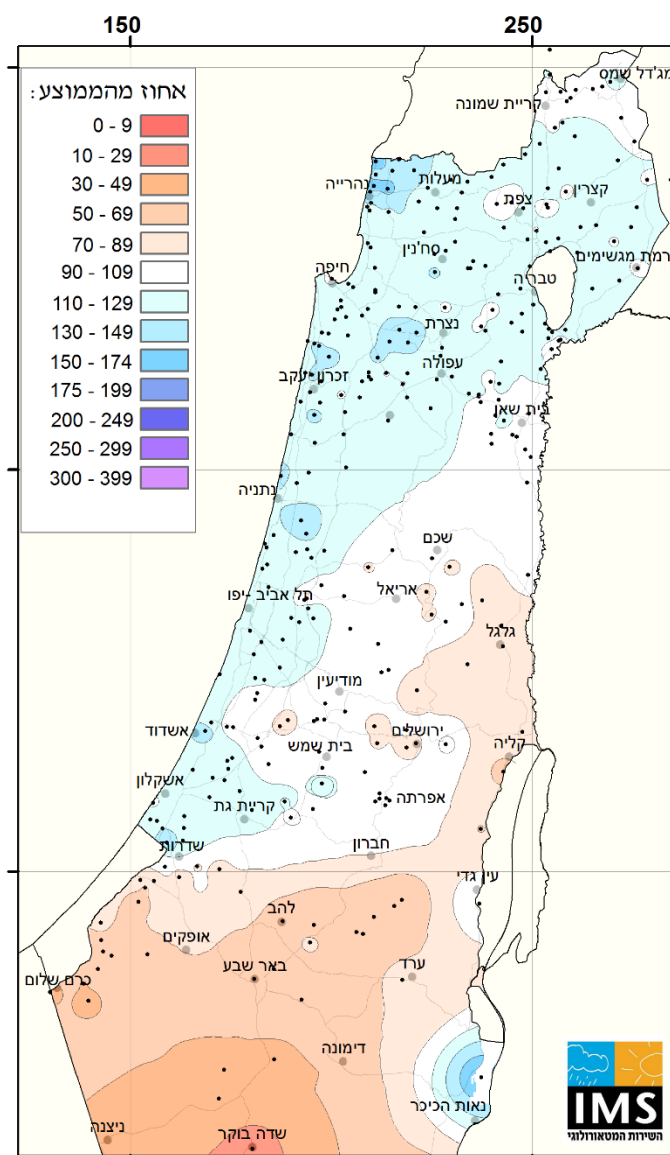
ב. 27 עד 31 בחודש: בצפון הארץ ובמרכזה ירדו בדרך כלל 20 עד 40 מ"מ ובמספר מקומות בגליל ובגולן ירדו 50 עד 65 מ"מ. הגשמים ירדו בעיקר ב-28 וב-29 בחודש.

גשם מצטבר מתחילת העונה

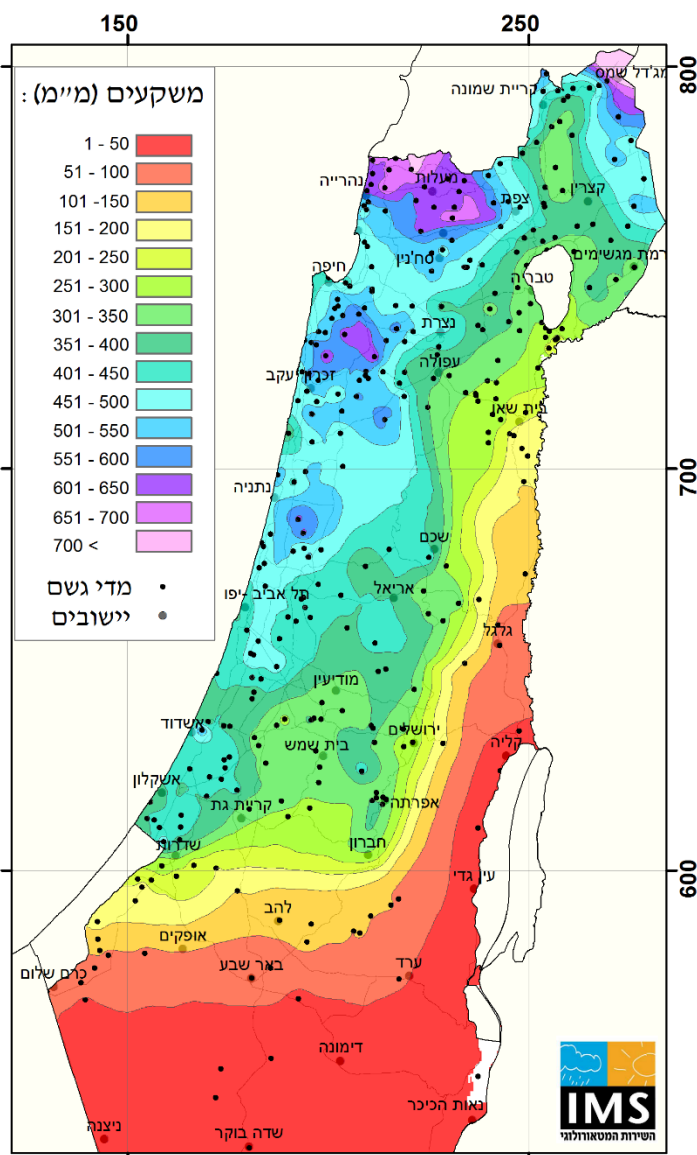
כמויות הגשם מתחילת העונה גבוהות מהממוצע בצפון הארץ ובמישור החוף ונמוכות ממנו במזרח הארץ ובדרומה.

בצפון הארץ ובמישור החוף ירדו עד סוף ינואר 110% עד 130% מהממוצע לתקופה המקבילה. בצפון מישור החוף (אזור נהריה-ראש הנקרה) הכמויות המצטברות מגיעות ל-140% עד 150% ובאזור זה ירדה כבר כמות הדומה לממוצע הרב שנתי לעונה כולה ואף יותר. ביתר חלקי מישור החוף ירדו 75% עד 90% מגשמי העונה כולה.

בשומרון וביהודה המצטברות מתחילת העונה קרובות לממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה או מעט נמוכות ממנו. גירעון ממשיך להתקיים בדרום הארץ – בצפון הנגב ירדו 60% עד 80% מהממוצע וכך גם בעמק הירדן (מפות 3, 4 וטבלה 2).

איור 4: כמות המשקעים מתחילת העונה עד סוף ינואר 2021 בהשוואה לממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה (%)

איור 3: כמות המשקעים מתחילת העונה עד סוף ינואר 2021 (מ"מ)

טבלה 2: כמויות הגשם מתחילת העונה עד היום בהשוואה לממוצע*

תחנה	כמות מצטברת מתחילת העונה עד סוף ינואר (מ"מ)	ממוצע רב שנתי* מספטמבר עד סוף ינואר (מ"מ)	% מהממוצע לתקופה המקבילה	ממוצע רב שנתי* לעונה כולה (מ"מ)	% מהממוצע לעונה כולה
לימן	626	430	146%	636	98%
נהרייה	622	418	149%	615	101%
חיפה (נמל)	419	390	107%	565	74%
יגור	582	469	124%	709	82%
עין השופט	517	454	114%	661	78%
עין החורש	486	397	122%	576	84%
כפר הס	611	419	146%	614	100%
ניר אליהו	516	418	123%	613	84%
נחשונים	440	373	118%	552	80%
הכפר הירוק	462	408	113%	595	78%
מקווה ישראל	450	371	121%	522	86%
בית דגן	468	377	124%	540	87%
גן שלמה	420	370	114%	535	79%
קבוצת יבנה	394	367	107%	526	75%
ניצנים	416	353	118%	505	82%
נגבה	402	339	119%	500	80%
זיקים	396	320	124%	447	89%
דורות	232	263	88%	394	59%
בארי	149	250	60%	359	42%
בשור	75	140	54%	216	35%
מרום גולן פיכמן	486	477	102%	811	60%
גמלא	375	349	107%	578	65%
אילון	712	516	138%	805	88%
כפר גלעדי	486	458	106%	757	64%
מירון	567	545	104%	881	64%
צפת הר כנען	481	436	110%	688	70%
חרשים	716	626	114%	988	72%
דיר חנא	458	388	118%	616	74%
נווה יער	567	390	145%	584	97%
מרחביה	331	289	115%	460	72%
דפנה	399	381	105%	615	65%
כפר בלום	347	316	110%	507	68%
איילת השחר	361	301	120%	472	76%
גינזור	337	284	119%	447	75%
צמח	296	237	125%	383	77%
שדה אליהו	168	172	98%	278	60%
קדומים	408	405	101%	642	64%
אריאל	307	391	79%	628	49%
צובה	336	399	84%	656	51%
ירושלים מרכז	273	308	89%	522	52%
בית ג'ימל	315	314	100%	506	62%
ראש צורים	332	340	98%	564	59%
ערד	56	77	73%	134	42%
באר שבע	64	117	55%	192	33%
שדה בוקר	11	50	22%	87	13%
מצפה רמון	12	39	31%	70	17%
גלגל	76	108	70%	171	44%
סדום**	34	21		39	87%
חצבה**	13	21		40	33%
פארן**	4	15		33	12%
תמנע (שד"ת רמון)**	13	12		22	59%
אילת**	11	12		22	50%

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1991 עד 2020. בתחנות שלא פעלו בכל פרק הזמן הזה, הממוצעים מותאמים לשנים אלו.

** באזור צחיח אין התייחסות לממוצעים הרב שנתיים לחודש ולחלקי עונה בשל השונות הגדולה של כמויות הגשם לפרקי זמן אלו.

מזג האוויר במהלך החודש

הטמפרטורות בינואר היו גבוהות מהממוצע (1995-2009) במידה ניכרת. בשעות היום הן היו גבוהות מהממוצע ברוב חלקי הארץ ב-2 עד 3 מ"צ, בשעות הלילה הן עלו על הממוצע ב-1.5 עד 2 מ"צ בהרים ובעמקי הצפון וב-1.5 עד 2 מ"צ במישור החוף ובנגב.

חציו הראשון של ינואר היה חם מהרגיל בצורה יוצאת דופן – במשך כשבועיים הטמפרטורות בשעות היום היו גבוהות מהממוצע ב-3 עד 6 מ"צ ובחלק מהזמן אף יותר. במישור החוף, בשפלה ובצפון הנגב נמדדו טמפרטורות של 23 עד 26 מ"צ וב-12 בחודש אף נמדדו טמפרטורות של 27 עד 29 מ"צ. במהלך תקופה זו היה רצף של 9 עד 10 ימים עם טמפרטורת מקסימום מעל 22 מ"צ במישור החוף ובשפלה ובעמקי הצפון ומעל 24 מ"צ בצפון הנגב. בהרי המרכז נמדדו 12-13 ימים רצופים עם טמפרטורת מקסימום מעל 16 מ"צ. רצפים אלה הם חריגים, ורק בינואר 1971 נרשם רצף דומה, במקביל לעצירת הגשמים שהיתה אז ובו נמדדו ערכי שיא גבוהים יותר.

ב-15 בחודש חלה התקררות ניכרת ובמשך ובמשך כ-8 עד 9 ימים היה קריר בשעות היום. לעומת זאת בשעות הלילה הטמפרטורות המשיכו להיות גבוהות מהממוצע במשך מספר ימים, אולם ב-20-21 בחודש חלה התקררות ניכרת בלילות ובמשך כ-5 עד 6 לילות נמדדו טמפרטורות מינימום של 1 עד 3 מ"צ בעמקי הצפון ובשפלה ו-3 עד 5 מ"צ במישור החוף ובצפון הנגב. בהרים נמדדו 1 עד 3 מ"צ בחלק מהלילות.

השבוע האחרון של החודש היה בחלקו הראשון חם מהממוצע ובחלקו השני קריר.

טבלה 3: הטמפרטורות* בינואר 2021 (מ"צ) בהשוואה לממוצע

תחנה	ינואר 2021		הפרש מהממוצע 2009-1995	
	מקסימום	מינימום	מקסימום	מינימום
מישור החוף והשפלה	חيفا (טכניון)	18.3	11.8	+2.3
	עין החורש	20.3	8.3	+1.8
	בית דגן	20.6	9.0	+1.2
	נגבה	19.3	9.3	+1.0
הרי הצפון	אילון	18.6	11.0	+2.5
	מרום גולן פיכמן	12.7	3.8	+2.3
	אבני איתן	17.3	8.4	+2.6
	צפת הר כנען	12.1	6.5	+1.4
	דיר חנא	17.4	10.8	+2.2
עמקי הצפון	עפולה, ניר העמק	19.6	7.1	+1.5
	חוות עדן	20.7	9.2	+1.8
	כפר בלום	19.9	8.1	+1.9
	צמח	20.9	10.2	+1.7
הרי המרכז	קרני שומרון	18.7	10.6	+2.4
	ירושלים	14.6	8.3	+1.4
	בית ג'ימל	18.9	11.3	+2.1
	ראש צורים	13.0	6.8	+1.6
הנגב	בשור	20.3	9.2	+1.3
	ערד	16.9	9.3	+2.3
	באר שבע	20.9	8.6	+1.5
	שדה בוקר	18.5	5.2	+0.7
הערבה	סדום	23.8	16.0	+2.6
	אילת	24.4	12.8	+2.4

* בשל מעבר לחישיני טמפרטורה ולחות מדגם חדש, טמפרטורות המקסימום עשויות להיות גבוהות יותר בכמה עשיריות המעלה בהשוואה למדידות בחישינים הוותיקים יותר.

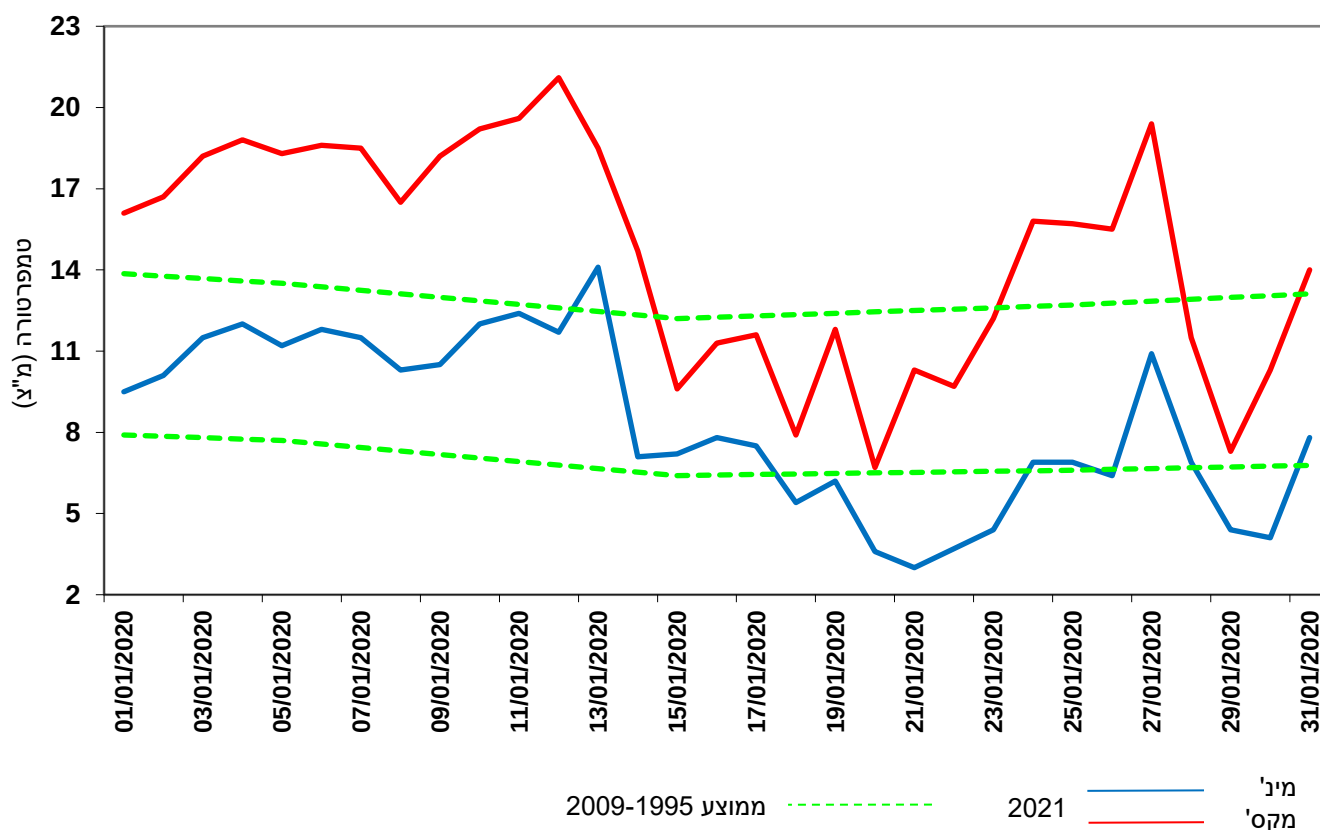
טבלה 4: הטמפרטורת הקיצוניות בינואר 2021 (מ"צ) בהשוואה לעבר

שנות פעילות התחנה	ערכים קיצוניים מתחילת המדידות				ינואר 2020				
	מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		
	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	
2021-1962	21/1/64	-2.0	7/1/71	32.2	22/1/21	3.2	12/1/21	28.6	בית דגן
2021-1950	21/1/64	-2.5	15/1/60	33.0	22/1/21	3.6	12/1/21	25.9	נגבה
2021-1939	5/1/42	-6.4	1/1/00	21.7	21/1/21	0.8	11/1/21	18.5	צפת הר כנען
2021-1867	27/1/50	-3.4	15/1/60	26.3	22/1/21	3.0	12/1/21	21.1	ירושלים*
2021-1922	28/1/25	-2.0	15/1/60	31.5	24/1/21	3.6	12/1/21	26.9	באר שבע**
2021-1949	24/1/57	1.2	4/1/71	32.2	30/1/21	7.5	12/1/21	30.1	אילת

*ירושלים: מרכז 2021-1950, טלביה 1948-1949, מלון פאלאס 1935-1947, המושבה האמריקנית 1927-1935, הר הזיתים 1918-1926, המושבה הגרמנית 1895-1915, ביה"ח האנגלי ברח' הנביאים 1898-1913, ביה"ח האנגלי בעיר העתיקה 1867-1915

** באר שבע מכון הנגב 2021-1957, באר שבע 1922-1957

איור 1: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בירושלים בינואר 2021 לעומת הממוצע הרב שנתי

www.ims.gov.il

פקס. 03-9604065

ת.ד. 25 בית דגן, 50250

ims@ims.gov.il

דוא"ל:

איור 2: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בבית דגן בינואר 2021 לעומת הממוצע הרב שנתי

